

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Информација о монетарним и фискалним кретањима

НОВЕМБАР 2022. ГОДИНЕ

НОВИ САД, ЈАНУАР 2023. ГОДИНЕ

Садржај

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања	2
II Монетарна кретања.....	3
Референтна каматна стопа НБС.....	3
Девизне резерве.....	5
Каматне стопе	5
Токови капитала из иностранства	8
Курс динара	8
Кредити	9
III Фискална кретања	12
Фискални резултат опште државе	12
Фискални резултат опште државе по нивоима власти	13
Извор података	15

I Општи преглед монетарних и фискалних кретања

Међугодишња инфлација у Србији је у децембру 2022. године износила 15,1%, док је на месечном нивоу износила 0,5%.

Референтна каматна стопа Народне банке Србије (НБС) је у јануару 2022. повећана за још 25 п.п, на 5,25%.

Девизне резерве су на крају 2022. године износиле 17,3 млрд евра и биле су за 396,0 млн евра или 2,3% више него на крају претходног месеца.

Просечна каматна стопа на нове кредите привреди је у новембру 2022. износила 6,0% (на динарске кредите), односно 4,9% (на евроиндексиране кредите и кредите у еврима).

Просечна каматна стопа на нове кредите становништву износила је 11,9% у новембру 2022. године (на динарске кредите), односно 5,5% (на евроиндексиране кредите и кредите у еврима).

Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у новембру 2022. износила 5,7% на нове динарске депозите, односно 1,4% на нове девизне депозите привреде.

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у новембру 2022. износила 4,6%, а на девизну штедњу 2,4%.

Прилив страних директних инвестиција (СДИ) у Републици Србији у периоду јануар - новембар 2022. износио је 3,95 млрд евра (нето 3,7 млрд евра).

Вредност динара према еврџу и долару је на крају новембра износила 1 EUR = 117,3271 RSD и 1 USD = 113,3486 RSD.

Укупни домаћи кредити су у новембру забележили међугодишњи раст од 9,1%. Кредити привреди су у новембру забележили мг. раст од 10,7%, а кредити становништву од 7,0%.

На нивоу опште државе у периоду јануар - новембар остварен је фискални дефицит у износу од 29,8 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 74,0 млрд динара.

У првих једанаест месеци 2022. године остварен је дефицит републичког буџета у износу од 81 млрд динара. Само у новембру је остварен дефицит у износу од 106,3 млрд динара.

На крају новембра 2022. године јавни дуг опште државе достигао је ниво од 54,0% БДП-а, а јавни дуг централног нивоа власти износио је 53,5% БДП-а.

У зависности од кретања кључних монетарних и макроекономских фактора из домаћег и међународног окружења, као и глобалне геополитичке ситуације у наредном периоду, Народна банка Србије ће процењивати да ли има потребе за наставком заостравања монетарних услова и у ком обиму. Приоритет монетарне политике и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем привредном расту.

II Монетарна кретања

На глобалном нивоу позитивно се могу оценити знаци попуштања инфлације, чему доприноси смањење цена енергената у последњих неколико месеци, трошкова транспорта, као и све мање изражени застоји у глобалним ланцима снабдевања. Важан податак представља и успоравање раста цена у зони евра, али су потребни и додатни докази стабилног попуштања инфлаторних притисака на глобалном нивоу.

У децембру 2022. године међугодишња инфлација је у Србији износила 15,1%, и остала је непромењена у односу на новембар. И даље се око 2/3 доприноса укупној инфлацији у Србији односи на раст цена хране и енергената. Према прелиминарној процени Републичког завода за статистику (РЗС), просечна годишња инфлација у 2022. години је у Србији износила 11,9%. **На месечном нивоу, инфлација је у децембру у односу на новембар износила 0,5%.** Највећи допринос месечној инфлацији потекао је од раста цена хране и енергената, док се базна инфлација током године кретала на знатно нижем нивоу од укупне, захваљујући очуваној дугогодишњој релативној стабилности девизног курса и очуваном пословном и потрошачком поверењу.

Макроекономска стабилност доприноси процесу динаризиције у Србији. НБС подстиче процес динаризиције кроз обезбеђење ниске и стабилне инфлације у средњем року, очување релативне стабилности девизног курса, унапређење у области управљања девизним ризиком у приватном сектору, као и другим мерама. Влада Републике Србије доприноси динаризицији пореском политиком и развојем тржишта динарских ХоВ - **учешће дуга у РСД повећано је са 2,5% (2008) на 25,7% у новембру 2022. године.**

Становништво се доминантно задужује у динарима и динарска штедња је на вишем нивоу. Динаризиција депозита привреде и становништва је у новембру 2022. године износила 38,3%, док је динаризиција пласмана сектору привреде и становништва у новембру износила 35,1%.

Последњих година динаризиција пласмана становништву имала је изражен тренд раста као резултат снажног пада динарских каматних стопа, ниске и стабилне инфлације, као и мера које НБС предузима у циљу подршке процесу динаризиције – са 35,1% (2012) на 53,4% (новембар 2022).

У Србији се одржава **адекватна структура активе банкарског сектора.** Аверзија према ризику током криза довела је до интензивнијег инвестирања у ХоВ, чије се учешће након 2015. године стабилизовало и на крају новембра 2022. године износило 13,8% нето активе банкарског сектора.

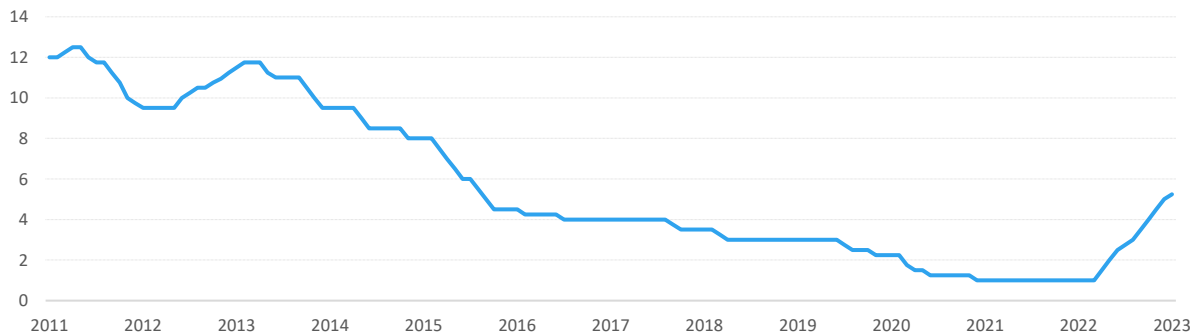
Упркос историјски ниским каматним стопама на депозите, присутна је **стабилност депозита становништва и привреде у структури финансирања, са учешћем од 43% и 30% у укупним обавезама на крају новембра 2022. године, респективно.**

Референтна каматна стопа НБС

НБС је повећала референтну каматну стопу и тиме наставила поштравање монетарних услова, па је тако **у децембру 2022. године повећала референтну каматну стопу за још 25 базних поена, на ниво од 5,25%.**

Референтна каматна стопа НБС, јануар 2023. године (у %)

Доношењем одлуке о повећању референтне каматне стопе, НБС наставља да поштрава монетарне услове и утиче на ограничавање секундарних ефеката раста цена путем инфлационих очекивања и тиме доприноси да се инфлација у Србији нађе на опадајућој путањи и врати у границе дозвољеног одступања од циља. **Јануарско повећање референтне каматне стопе представља њено десето узастопно повећање - референтна каматна стопа је од априла ове године повећана за укупно 425 базних поена.** Поред повећања основних каматних стопа и поштравања услова динарске ликвидности, НБС ценовној стабилности у средњем року знатно доприноси и одржавањем релативне стабилности курса динара према евра, кроз ограничавање ефеката преливања раста увозних цена на домаће цене.

Економија Србије и даље суочава са знатним трошковним притисцима из међународног окружења, иако има назнака њиховог попуштања. Притом, и даље изражене геополитичке тензије и волатилно кретање светских цена енергената и хране претходних месеци под утицајем бројних фактора на страни понуде и тражње упућују на опрезност монетарне политике НБС. Према првим проценама за децембар, **инфлација у зони евра**, нашем најважнијем економском партнеру, **наставила је да се смањује други месец заредом** захваљујући успоравању раста цена енергената, док цене хране и базна инфлација још увек нису успориле раст. Бољи од очекивања су и показатељи економске активности зоне евра, упркос оштром повећању трошковних притисака и каматних стопа и израженој геополитичкој неизвесности, привредна активност зоне евра прошле године била је повољнија него што се предвиђало, а, према проценама тржишних учесника, рецесија у 2023. неће бити тако дубока као што се првобитно очекивало. **Наставак поштравања монетарних политика Европске централне банке и Система федералних резерви** очекује се и у наредном периоду, али се **процењује да ће се темпо повећања каматних стопа успорити**, тј. да ће висина њиховог повећања бити мања од досадашњих. Ипак, очекује се да ће наставак заштравања глобалних финансијских услова допринети даљем попуштању инфлаторних притисака, на које ће утицати и наставак смањења цена примарних производа, као и да ће даље затезање монетарне политике Европске централне банке утицати и на нижу екстерну тражњу, али и на раст цена евроиндексираних кредита на домаћем тржишту.

У зависности од кретања кључних монетарних и макроекономских фактора из домаћег и међународног окружења, као и глобалне геополитичке ситуације у наредном периоду, **Народна банка Србије ће процењивати да ли има потребе за наставком заштравања монетарних услова** и у ком обиму. Приоритет монетарне политике и даље ће бити обезбеђење ценовне и финансијске стабилности у средњем року, уз подршку даљем привредном расту.

Обавезна резерва, важан инструмент монетарне политике, је у октобру¹ 2022. износила **2,8 млрд евра** и **268,0 млрд динара** (односно 3,2 млрд динара више у односу на септембар).

¹ Последњи расположив податак

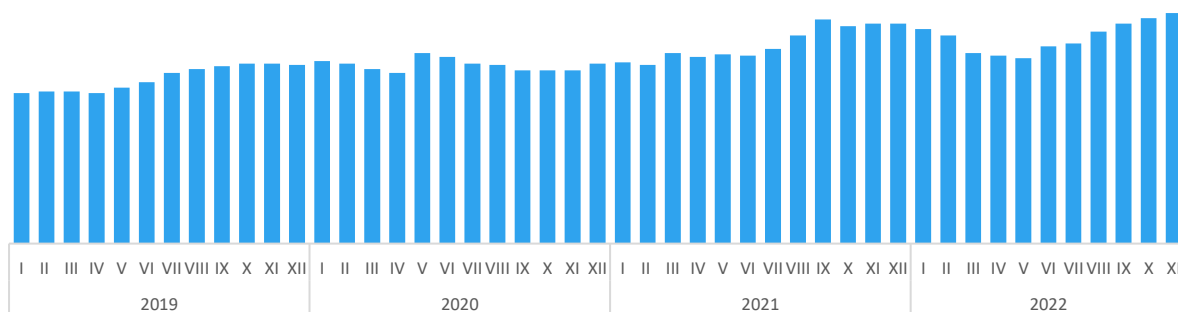

Девизне резерве

Девизне резерве НБС (брutto) су на крају новембра 2022. године износиле 17,3 млрд евра и биле су за 396,0 млн евра или 2,3% више него на крају претходног месеца. У односу на новембар 2021. године, девизне резерве су на крају новембра ове године биле веће за 814,2 млн евра или 4,9%.

Повећање девизних резерви првенствено је резултат активности Народне банке Србије на домаћем девизном тржишту (прилив по основу куповине девиза у износу од 410,0 милиона евра). На повећање девизних резерви у новембру додатно су утицали нето приливи по основу девизне обавезне резерве банака, управљања девизним резервама, донација и по другим основима (у укупном износу од 169,2 милиона евра).

Кретање девизних резерви НБС, новембар 2022. године (у млрд евра)

Обим реализоване трговине девизама на међубанкарском девизном тржишту у новембру износио је 887,6 милиона евра и био је за 96,9 милиона евра већи него у претходном месецу. У првих једанаест месеци 2022. године, у међубанкарској трговини реализовано је укупно 8.778,5 милиона евра.

Каматне стопе

Каматне стопе на нове динарске кредите привреди и становништву крећу се изнад вредности које су у просеку бележиле у прошлој години.

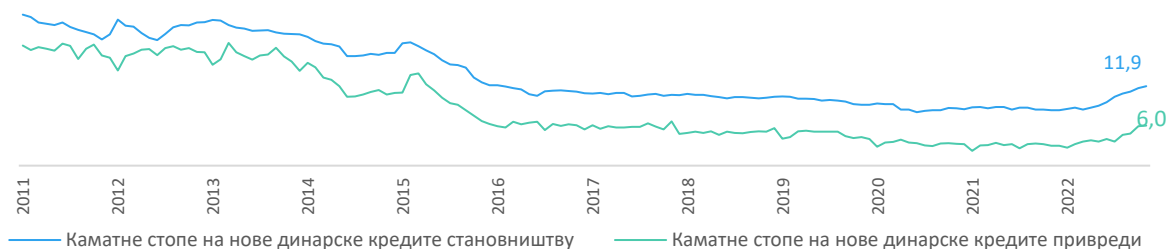
Просечна каматна стопа на нове динарске кредите привреди је у новембру 2022. године износила 6,0% и била је за 0,1 п.п. виша у односу на октобар, а за 3,0 п.п. виша у односу на новембар прошле године (када је износила 3,0%). Раст каматних стопа на динарске кредите привреди опредељен је пре свега растом каматне стопе на инвестиционе кредите (која је у односу на октобар повећана за 0,5 п.п, на 7,7%) и каматне стопе на кредите за обртна средства (која је у односу на октобар повећана за 0,4 п.п, на 7,4%). Просечна каматна стопа на остале некатегорисане динарске кредите привреди је у новембру повећана за 0,2 п.п. у односу на октобар и износила је 3,5%.

Просечна каматна стопа на новоодобрене динарске кредите становништву је у новембру 2022. износила 11,9% и била је за 0,3 п.п. виша у односу на октобар, а за 3,6 п.п. виша у односу на новембар прошле године (када је износила 8,3%). Највише су биле просечна каматна стопа на готовинске динарске кредите, која је износила 12,5% (за 0,4 п.п. виша него у октобру), као и просечна каматна стопа на стамбене кредите становништву у динарима, која је износила 10,7% (за 0,1 п.п. виша него у октобру). Просечна каматна стопа на остале некатегорисане динарске

кредите становништву је у новембру износила 10,1% (за 0,1 п.п. више у односу на октобар), а најнижа је била просечна каматна стопа на нове потрошачке кредите становништву у динарима која је у новембру износила 2,9% (за 0,2 п.п. нижа у односу на октобар).

Каматне стопе на новоодобрене **динарске кредите** становништву и привреди, новембар 2022. године (у %)

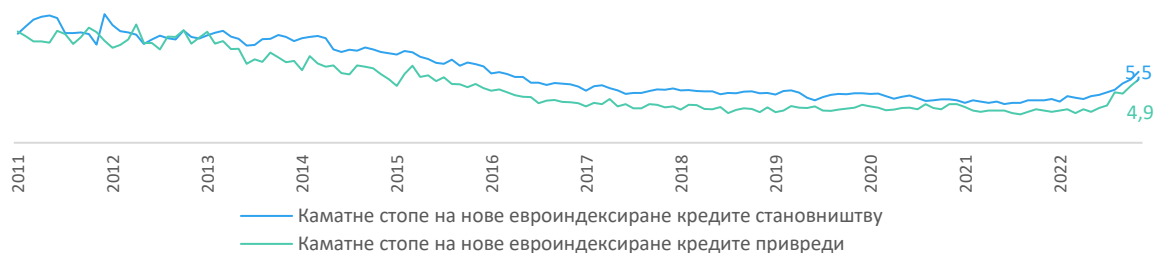

Каматне стопе на евроиндексиране кредите на домаћем тржишту крећу се изнад минималних вредности из 2021. године услед заштравања монетарне политике ЕЦБ-а.

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима привреди је у новембру 2022. године износила 4,9%, и за 0,5 п.п. је била виша у односу на октобар, а за 2,4 п.п. виша у односу на новембар прошле године. Највиша је била просечна каматна стопа на кредите за увоз индексиране у еврима и износила је 5,9% у новембру (за 1,8 п.п. виша у односу на октобар), а затим просечна каматна стопа на кредите за обртна средства индексиране у еврима која је износила 4,8% (за 0,4 п.п. виша у односу на октобар). Просечна каматна стопа на инвестиционе кредите индексиране у еврима износила је 4,6% (забележила је смањење од 0,1 п.п. у односу на октобар), док је просечна каматна стопа на остале некатегорисане кредите привреди у еврима износила 5,2% (за 1,0 п.п. је била нижа у односу на октобар).

Просечна каматна стопа на евроиндексиране кредите и кредите у еврима становништву је у новембру 2022. године износила 5,5% и била је виша у односу на октобар за 0,6 п.п, а за 2,1 п.п. виша у односу на новембар прошле године. Највиша је била **просечна каматна стопа на остале некатегорисане евроиндексиране или кредите у еврима становништву и износила је 7,6%**, (за 0,3 п.п. више у односу на октобар). Потом следе **просечна каматна стопа на потрошачке кредите становништву у еврима која је у новембру износила 5,5%** (за 0,4 п.п. више у односу на октобар) и **просечна каматна стопа на стамбене кредите евроиндексиране или кредите у еврима становништву која је у новембру износила 4,8%** (за 0,6 п.п. виша у односу на октобар). **Просечна каматна стопа на готовинске кредите у еврима становништву износила је 3,2%** у новембру и забележила је месечно повећање од 0,7 п.п. у односу на октобар.

Каматне стопе на новоодобрене **евроиндексиране и евро кредите** становништву и привреди, новембар 2022. године (у %)

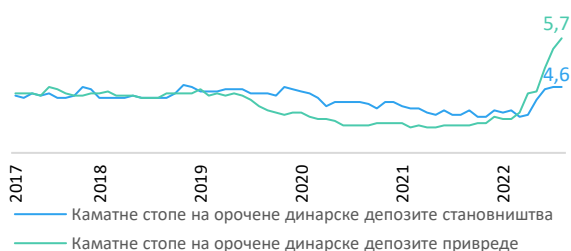

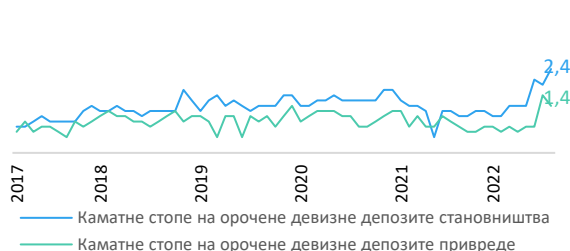
Просечна каматна стопа на нове орочене депозите привреде је у новембру износила **5,7%** на динарске депозите (за 0,1 п.п. мања у односу на октобар, а за 4,3 п.п. виша у односу на новембар 2021. године) и **1,4%** на девизне депозите привреде (за 0,1 п.п. виша у односу на октобар, а за 1,0 п.п. виша у односу на новембар прошле године).

Просечна каматна стопа на штедњу становништва у динарима је у новембру 2022. године износила **4,6%** (за 0,6 п.п. виша у односу на октобар, а за 3,0 п.п. виша у односу на новембар 2021. године), а на девизну штедњу **2,4%** (за 0,5 п.п. виша у односу на октобар, а за 1,6 п.п. виша у односу на новембар прошле године).

Каматне стопе на орочене динарске депозите становништва и привреде, новембар 2022. године (у %)

Каматне стопе на орочене девизне депозите становништва и привреде, новембар 2022. године (у %)

Динарска штедња становништва је у претходне четири године забележила снажан раст (22% у 2018, 31% у 2019, 17% у 2020. и 12% у 2021).

Привремено смањење динарске штедње у првим месецима 2022. у условима растуће неизвесности изазване ескалацијом геополитичких тензија на међународном нивоу прекинуто је у јуну, од када се динарска штедња поново налази на узлазној путањи.

Премија ризика Србије, као и других земаља у региону бележи волатилно кретање у 2022, с тим да ублажавање глобалних инфлаторних притисака доприноси њеном нижем нивоу у Т4 2022.

Кредитни рејтинг Србије потврђен је на нивоу ББ⁺² од стране агенција *Fitch* и *Standard and Poor's (S&P)*, уз задржане стабилне изгледе (*Fitch* у августу) и (*S&P* у децембру). Агенција за рејтинг *S&P* је у децембру је задржала кредитни рејтинг Србије на нивоу ББ⁺, на корак до инвестиционог, упркос израженим неизвесностима из међународног окружења. Агенција је задржала и стабилне изгледе за повећање рејтинга Србије у наредном периоду, што је потврда изграђене отпорности домаће економије на бројне глобалне изазове. Агенција посебно истиче кредибилан оквир макроекономских политика, док је адекватан ниво девизних резерви један од важних стубова одбране наше економије од потреса из екстерног окружења. Као важне факторе очувања кредитног рејтинга, поред кредибилне монетарне политике НБС, *S&P* посебно наглашава и очување умереног нивоа јавног дуга, као и да је банкарски сектор Србије добро капитализован, профитабилан и ликвидан, а ниво проблематичних потраживања на историјском минимуму.

Као факторе који опредељују задржавање кредитног рејтинга Србије упркос неповољним дешавањима из међународног окружења агенције истичу: **кредибилан оквир макроекономских**

² Неинвестициони (шпекулативни) ниво – постоји способност извршења финансијских обавеза, али је присутан ризик промене пословне климе и економских услова, као и знатан кредитни ризик. Извор: НБС, https://www.nbs.rs/sr/finansijsko_trziste/informacije-za-investitore-i-analiticare/kreditni_rejting/

политика, а посебно монетарне политике, адекватан ниво девизних резерви, очување умереног нивоа јавног дуга и јачање финансијске стабилности, уз ниво проблематичних потраживања на историјском минимуму.

Кредитни рејтинг Србије

	Рејтинг	Датум	Активност
<i>Standard & Poor's</i>	ББ+ / стабилни изгледи	09.12.2022.	потврђен рејтинг
<i>Fitch Ratings</i>	ББ+ / стабилни изгледи	19.08.2022.	потврђен рејтинг
<i>Moody's Investors Service</i>	Ба2 / стабилни изгледи	12.03.2021.	повећан рејтинг

Токови капитала из иностранства

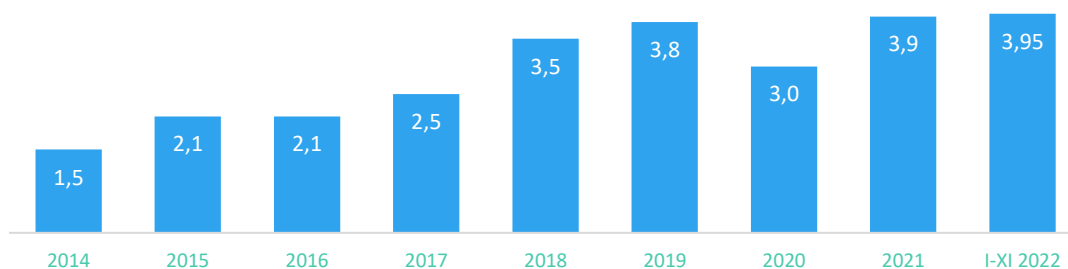
Макроекономска и финансијска стабилност, уз структурне реформе, створиле су повољан амбијент за стране директне инвестиције (СДИ) у Србији, које су секторски и географски диверсификоване и доприносе расту запослености и извозном потенцијалу земље.

Од укупно 14,2 млрд евра СДИ у последње четири године (2018-2021), 8,1 млрд евра је усмерено у разменљиве секторе, а од тога 4,3 млрд евра у прерађивачку индустрију. Сектори прерађивачке индустрије са највећим приливом СДИ (металска, ауто, прехранбена, гума и пластика) бележе снажан раст запослености, производње и извоза. **Србија је привукла око 60% укупних СДИ у регион Западног Балкана.**

Прилив СДИ у Србији је у 2021. години износио рекордних 3,9 млрд евра (нето 3,7 млрд евра). **Прилив СДИ у периоду јануар - новембар 2022. године износио је 3,95 млрд евра (нето 3,7 млрд евра),** а позитивни трендови настављени су и у децембру.

СДИ у Србији су и географски диверсификоване, с растућим учешћем земаља из азијско-пацифичког региона поред ЕУ. У периоду 2019-2021. највећи део прилива СДИ је и даље потицао из земаља ЕУ (око 57%), али уз растуће учешће азијских земаља (око 20%), пре свих Кине/Хонг-Конга, као и из САД и европских земаља ван ЕУ попут Русије, Турске и Швајцарске.

СДИ у Републици Србији (млрд евра)

Курс динара

Стабилно кретање курса динара према еврџу настављено је и у 2022. години - **на нивоу године динар је ојачао за 0,2%.**

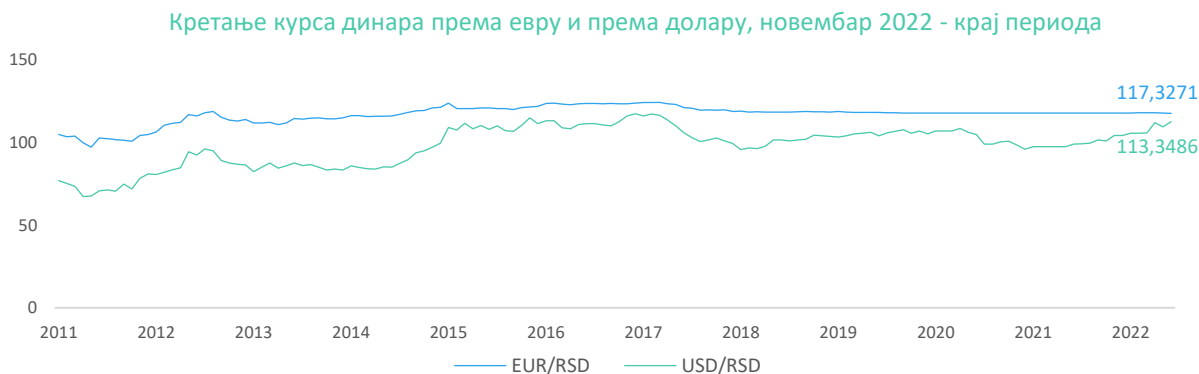
На јачање депрецијацијских притисака од четвртог квартала 2021. године утицао је повећан увоз енергената, а од краја фебруара 2022. повећана је и аверзија према ризику на међународном

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

финансијском тржишту и знатно повећана тражња грађана за девизама у првим недељама након избијања конфликта у Украјини. Ти притисци су ослабили у априлу, а **од маја је понуда девиза надмашила тражњу**, тако да је у периоду мај - децембар НБС била нето купац девиза. Посматрано на нивоу године, НБС је у 2022. нето купила 1 млрд евра.

Вредност динара према еврџу и долару је на крају новембра износила 1 EUR = 117,3271 RSD и 1 USD = 113,3486 RSD.

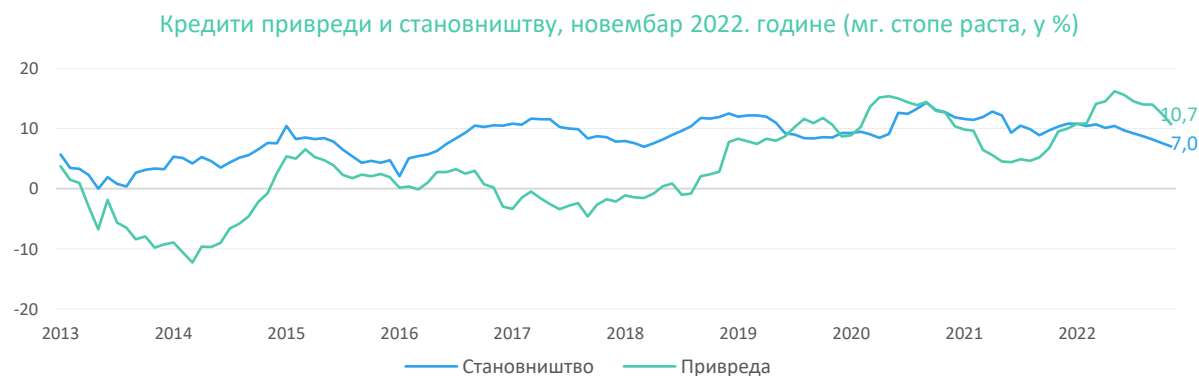

Народна банка Србије је на међубанкарском девизном тржишту у новембру купила 350 милиона евра, док је од почетка године нето купила 450 милиона евра ради одржавања релативне стабилности курса динара према еврџу.

Кредити

Кредитна активност наставља да расте али нешто споријим темпом него што је то био случај у првој половини године. Кредитна активност и даље бележи релативно високе међугодишње стопе раста вођена растом кредита привреди и становништву. Укупни домаћи кредити су у новембру забележили мг. раст од 9,1%, при чему је успоравање од јуна последица високе базе из претходне године и доспећа кредита одобрених у оквиру гарантне шеме, као и поштравања монетарне политике НБС и ЕЦБ. Структура кредита остала је повољна са становишта доприноса привредном расту - вођена финансирањем обртних средстава и инвестиција код привреде и стамбених кредита код становништва.

У новембру је регистровано **номинално повећање кредитних пласмана привреди од 10,7% мг, док је кредитна активност становништву порасла по стопи од 7,0% мг, номинално.**

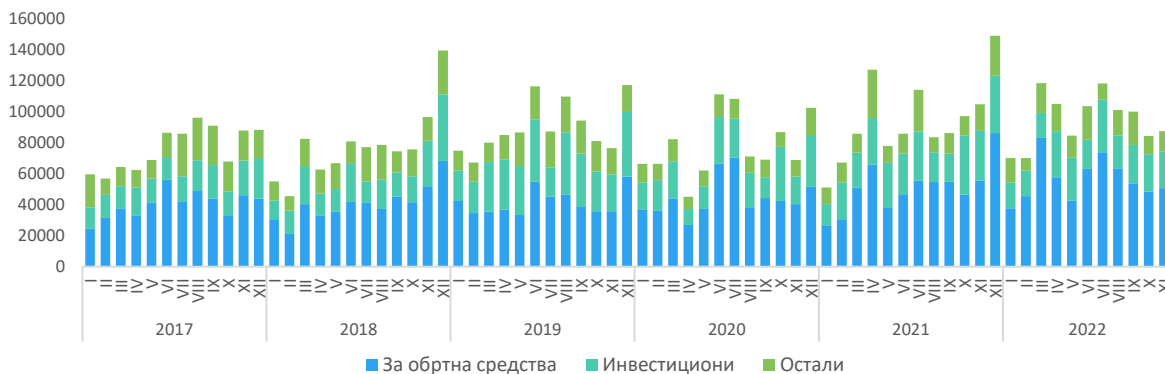
Инвестициони кредити су у новембру чинили 40% укупних кредита привреди, а учешће кредита за ликвидност и обртна средства је износило 47%, уз подршку кредита из гарантних шема.

Кредити одобрени микро, малим и средњим предузећима чинили су 60% укупних кредита привреди у новембру 2022. године.

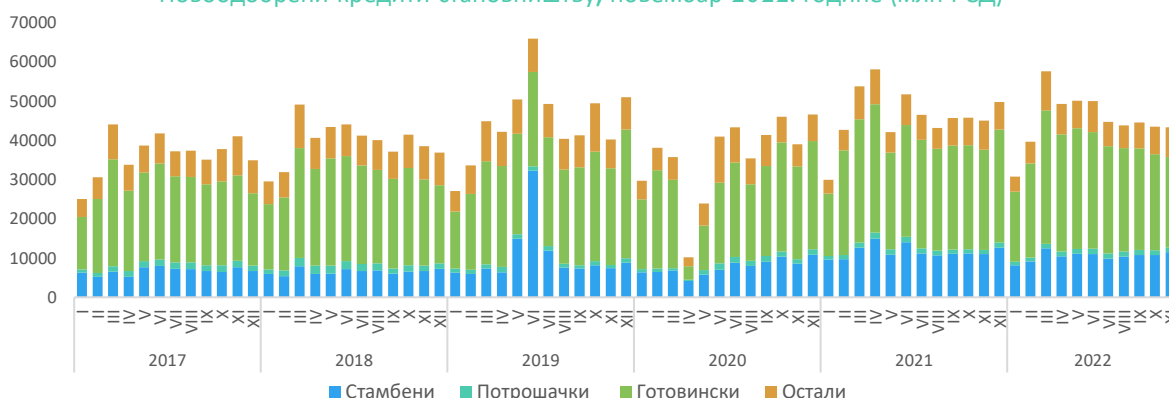
Обим новоодобрених кредита привреди је у новембру 2022. године износио 101,5 млрд динара, што је за 3,2% мање у односу на новембар 2021. године, а за 19,7% више него у претходном октобру месецу. Половину тих кредита чинили су кредити за обртна средства (50,0%), док су инвестициони кредити чинили (23,1%) новоодобрених кредита привреди у новембру 2022. године.

Новоодобрени кредити привреди, новембар 2022. године (млн РСД)

Обим новоодобрених кредита становништву је у новембру 2022. износио 43,3 млрд динара, што је за 3,8% мање него у новембру 2021. године, а за 0,3% мање него у претходном октобру месецу. Међугодишњем смањењу допринело је смањење обима новоодобрених готовинских кредита становништву (за 9,8% мг), док су повећање забележили стамбени кредити (за 4,1% мг), остали некатегорисани кредити (за 1,5% мг), и новоодобрени потрошачки кредити становништву за (21,4 мг).

Новоодобрени кредити становништву, новембар 2022. године (млн РСД)

Према Извештају Удружења банака Србије за новембар 2022. године, **укупни банкарски кредити на дан 30. новембра 2022. године износили су 3,3 млрд динара, што у односу на стање 30. новембра прошле године представља повећање од 7,4%, а у односу на претходни месец октобар стање кредита је непромењено.**

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Стање дуга по банкарским кредитима (у млн РСД)

Корисник кредита	30.11.2021.	31.10.2022.	30.11.2022.	Индекс	
	1	2	3	4(3/1)	5(3/2)
Правна лица	1.725.075	1.853.930	1.848.860	107,2	99,7
Предузетници	69.106	71.814	71.445	103,4	99,5
Становништво	1.318.244	1.416.776	1.421.051	107,8	100,3
Укупно	3.112.425	3.342.520	3.341.356	107,4	100,0

Спровођење мера за решавање *NPL*³, довело је до значајног смањења апсолутног износа проблематичних кредита у портфолијима банака. Апсолутни ниво *NPL*-а је у трећем кварталу 2022. наставио да мирује, и даље је знатно испод преткризног нивоа - **учешће *NPL*-а је у новембру износило 3,03%**. Основни канали смањења *NPL*-а били су наплата, отпис и уступање (продаја) трећим лицима.

На крају новембра 2022. године највеће учешће у проблематичним кредитима чине сектори становништва (51,4%) и привредних друштава (31,0%).

Смањење *NPL* показатеља, од наслеђених-пост-кризног периода рекордних нивоа (23,2%, мај 2015) до ниских 3,03% (новембар 2022), резултат је системског приступа решавању проблема, правремене имплементације адекватних мера и одрживости постигнутих резултата.

Високу капитализованост банкарског сектора одликују значајне резерве капитала банака у Србији, што им омогућава да се успешно носе са кредитним ризиком, чак и у случају претпостављеног најпесимистичнијег сценарија у стрес тестовима. Поред висине, капитализованост банкарског сектора одликује и солидна структура у којој око **95% чини најквалитетнији основни акцијски капитал**. Високу солвентност банкарског сектора потврђује и показатељ левериџа⁴, чија је вредност *на крају* септембра⁵ износила 10,3%.

Банкарски сектор у Србији одликује и висока ликвидност, чији показатељи се константно крећу на нивоима знатно вишим од регулаторних минимума (ликвидна средства чинила су 38,5% укупне активе банкарског сектора на крају новембра 2022. године). О стабилној структури финансирања и ликвидности банкарског сектора говори и **однос кредита и депозита клијената који је на крају новембра 2022. године износио 85,3%**.

³ NPL (non performing loans) – проблематични кредити.

⁴ Левериџацио се обрачунава као количник основног капитала и износа изложености банке, и исказује се као проценат.

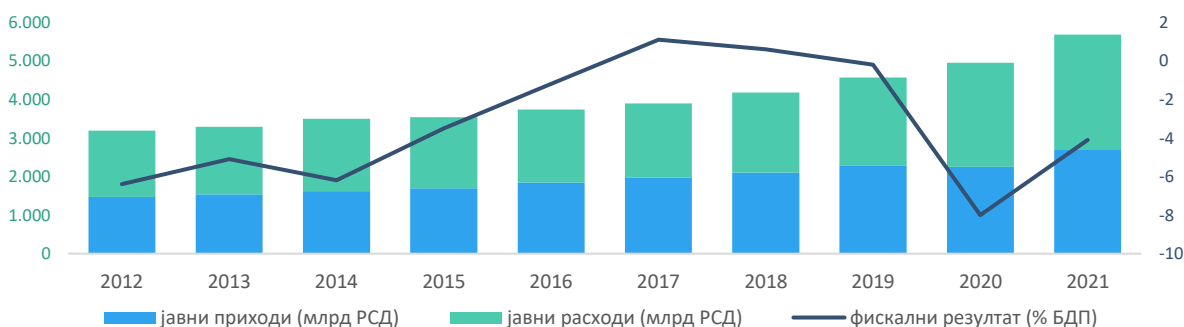
⁵ Последњи расположиви податак

III Фискална кретања

Србија је у годинама пре пандемије елиминисала фискални дефицит, а државне инвестиције су достигле близу 5% БДП-а. У 2021. години Србија је забележила дефицит од 259,4 млрд динара (-4,1% БДП-а), што је значајно ниже у односу на ниво који је пројектован Фискалном стратегијом (-4,9% БДП-а). На дефицит у 2021. је у великој мери утицао нови пакет фискалних мера подршке привреди у износу од 2,2 млрд евра. Ребалансом буџета је у 2022. предвиђен дефицит од 3,8% БДП-а (271,0 млрд РСД). У средњем року, очекује се његово враћање на ниво од око 1% БДП-а.

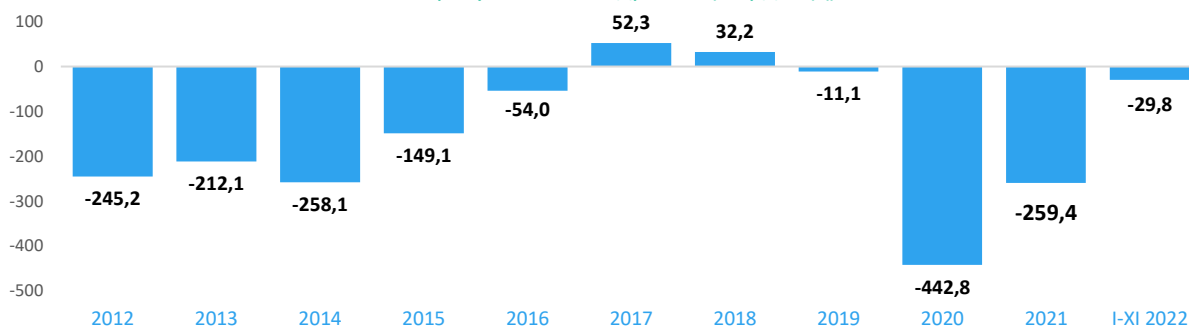
Консолидовани јавни приходи, јавни расходи и фискални резултат опште државе

Фискални резултат опште државе

Република Србија је на нивоу опште државе у периоду јануар - новембар 2022. године забележила фискални дефицит у износу од 29,8 млрд динара и примарни фискални суфицит у износу од 74,0 млрд динара.

Фискални резултат опште државе (млрд РСД)

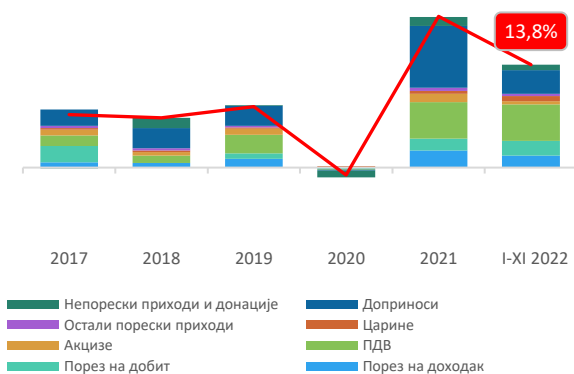
У периоду јануар - новембар 2022. године, приходи консолидованог буџета опште државе износили су 2.764,5 млрд динара и остварили су номинални раст од 13,8%, односно реални раст од 1,9%, у односу на исти период претходне године, док су расходи износили 2.794,3 млрд динара и забележили номинални раст од 9,7%, и реални пад од 1,8% мг.

У структури консолидованих прихода опште државе, у периоду јануар - новембар 2022. године, као и до сада, доминирали су социјални доприноси (30,6%) и приходи од пореза на додатну вредност (25,7%), док су најмање били заступљени приходи од царина (2,6%). С друге стране, у структури консолидованих расхода опште државе, у истом периоду, доминирали су расходи за запослене (22,1%), као и расходи за социјална давања, пре свега пензије (20,8%).

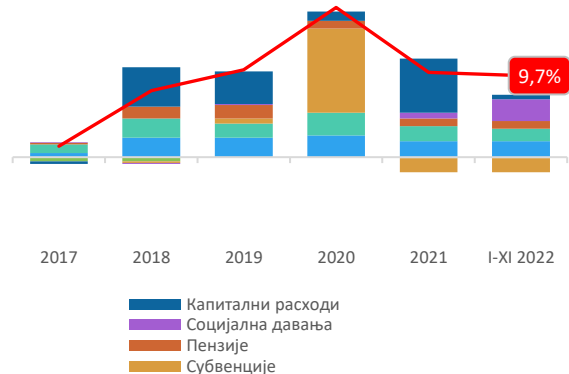

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Доприноси годишњој стопи раста јавних прихода

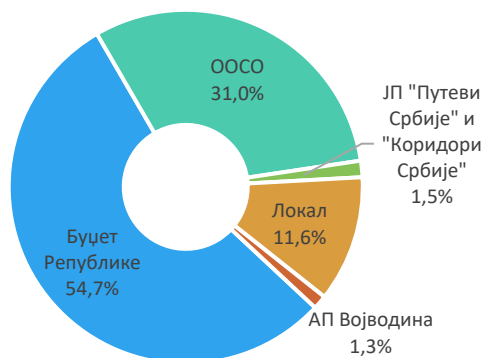
Доприноси годишњој стопи раста јавних расхода

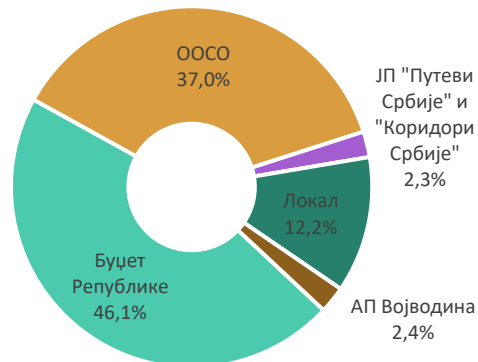
Фискални резултат опште државе по нивоима власти

Посматрано по нивоима власти, у републички буџет се слива највећи део јавних прихода (54,7%), а такође одлази и највећи део јавних расхода (46,1%).

Структура консолидованих јавних прихода по нивоима власти, јануар - новембар 2022. године

Структура консолидованих јавних расхода по нивоима власти, јануар - новембар 2022. године

У периоду јануар - новембар 2022. године остварен је дефицит републичког буџета у износу од 81,0 млрд динара. Приходи су остварени у износу од 1.519,1 млрд динара, од чега су порески приходи износили 1.362,9 млрд динара (89,7%). Највећи део пореских прихода односи се на приходе од ПДВ-а у износу од 710,7 млрд динара, тј. (52,1%). Непорески приходи остварени су у износу од 146,0 млрд динара (9,6%), а прилив донација је износио 10,3 млрд динара (0,7%). С друге стране, **расходи су на републичком нивоу извршени у износу од 1.600,1 млрд динара у периоду јануар - новембар 2022. године**, од чега су текући расходи износили 1.168,9 млрд динара (73,0%). Расходи за запослене су износили су 324,2 млрд динара (20,3%), потом следе капитални издаци у износу од 282,1 млрд динара (17,6%) и трансфери ООСО који су износили 197,4 млрд динара (12,3%).

Само у новембру је остварен дефицит републичког буџета у износу од 106,3 млрд динара. У новембру су наплаћени приходи у износу од 137,5 млрд динара, од чега су порески приходи износили 120,9 млрд динара. Највећи део пореских прихода односи се на уплату ПДВ у износу од 64,4 млрд динара, акциза у износу од 29,0 млрд динара и пореза на добит у износу од 12,1 млрд динара. Непорески приходи остварени су у износу од 15,7 млрд динара, а прилив донација у новембру износио је 0,9 млрд динара. Расходи су извршени у износу од 243,9 млрд динара.

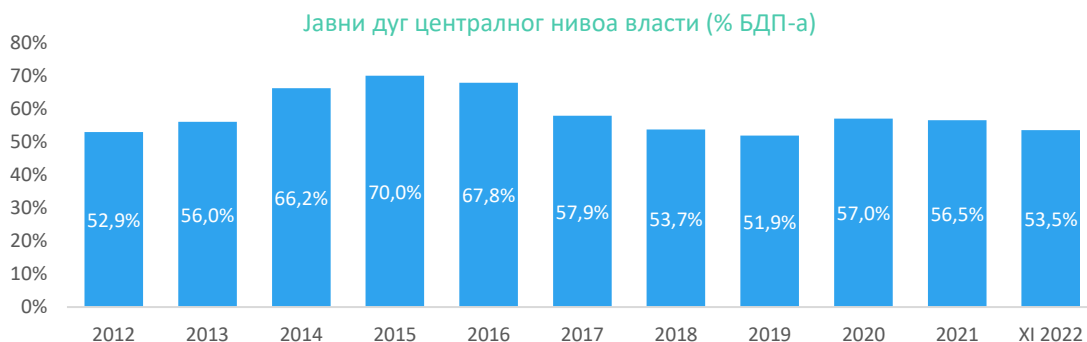
Расходи за запослене, у новембру, су износили 29,3 млрд динара, капитални издаци 23,9 млрд динара, субвенције 19,5 млрд динара, расходи за коришћење услуга и роба 17,7 млрд динара, а трансфери ООСО (фонд ПИО, РФЗО, НСЗ, фонд СОВО) 18,1 млрд динара. Највећа појединачна расходна категорија у новембру, са износом од 103,6 млрд динара, су били издаци за набавку финансијске имовине намењени превазилажењу негативних ефеката енергетске кризе.

Јавни дуг опште државе и централног нивоа власти

Подршка привреди и становништву у условима пандемије утицала је на повећање јавног дуга, који је и даље под контролом, односно испод Мајстришког критеријума од 60% БДП-а. **На крају новембра 2022. године, учешће јавног дуга општег нивоа државе у БДП-у износило је 54,0%.**

Учешће јавног дуга централног нивоа власти у БДП-у је на крају новембра 2022. износило 53,5%. Јавни дуг централног нивоа власти у новембру 2022. године у односу на октобар исте године смањен је за 13,9 милијарди динара и износио је 3.788,1 милијарда динара (32,3 милијарде евра).

Током новембра 2022. године емитоване су динарске државне обвезнице рочности две године у износу од 0,8 милијарди динара, док су по основу пројектних и програмских зајмова повучена средства у износу од 17,0 милијарди динара. Током месеца новембра отплаћене су обавезе у износу од 12,4 милијарде динара. Највећи део отплаћених обавеза у новембру односи се на доспеће петогодишњих евро деноминираних државних обвезница у износу од 5,9 милијарди динара.

Извор података

---

1. Народна банка Србије, https://nbs.rs/sr_RS/indeks/
2. Удружење банака Србије, <https://www.ubs-asb.com/>
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/>
4. Управа за јавни дуг Републике Србије, <http://www.javnidug.gov.rs/>

